



# ملل

## گاهنامه

شماره ۴ - ۱۳۹۰

- معرفی یک کشور - سودان
- برگزاری دوره های دانش افزایی
- محرم در ممل دیگر



# دانشجویان خارجی دانشگاه شیراز





## فهرست مطالب

۴	..... اخبار
۷	..... نگاهی به آیین محرم در ملل مختلف جهان
۹	..... پایان نامه ها
۱۱	..... خاطرات
۱۲	..... معرفی یک کشور: سودان
۱۵	..... مسایا

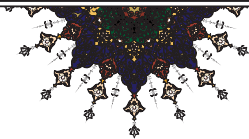
صاحب امتیاز: دفتر امور بین الملل و سرپرستی

دانشجویان غیر ایرانی دانشگاه شیراز

تلفن: ۰۷۱۱-۶۴۶۰۴۳۰

دورنگار: ۰۷۱۱-۶۲۸۶۴۴۶

Email: [Suiro@shirazu.ac.ir](mailto:Suiro@shirazu.ac.ir)





# اخبار

## گردهمایی دانشجویان غیر ایرانی

جلسه ای با حضور آقای دکتر زاهد، مشاور ریاست و مدیر روابط بین الملل دانشگاه شیراز و کلیه دانشجویان غیرایرانی شاغل به تحصیل در دانشگاه شیراز تشکیل گردید. در این جلسه آقای دکتر زاهد در خصوص هدف از حضور دانشجویان کشورهای مختلف در جمهوری اسلامی ایران را تأکید بر اتحاد ملل و اخوت اسلامی و رأی مرزهای جغرافیایی و اتحاد میان جوامع مسلمان برشمرد. در راستای این هدف اقدام جمهوری اسلامی ایران مبنی بر دعوت و بورسیه نمودن علاقه مندان به علم و دانش از اقصی نقاط جهان به عنوان سفیرانی از کشورها و فرهنگ های مختلف در جمهوری اسلامی ایران و پیام رسان فرهنگ انقلاب اسلامی و اخوت اسلامی به کشورهای خود تشریح گردید.

ایشان بر اسلامی زیستن و مدیریت اسلامی و نهادینه نمودن ساختارهای اجتماعی براساس اسلام در کلیه سطوح اجتماع اعم از خانواده و جامعه تأکید نمودند. سپس ایشان وضعیت کنونی جهان و جنبشهای حاضر اعم در کشورهای اسلامی و عرب با عنوان بیداری اسلامی و در غرب با عنوان wall street در آمریکا و به دنبال آن در سایر کشورهای غربی تشریح نمودند. ایشان به ضعف های نظام سرمایه داری و سوسیالیستی مطرح نمودند. بدین ترتیب که آنها به انحصارها تأکید می نمایند و همین (سرمایه و کار) باعث فروپاشی هر دو نظام شده است. سپس افزود: در برابر دو نظام یاد شده نظام اسلامی قرار دارد که بر ارزش افزایی نیروی انسانی و حرام بودن انحصار تأکید دارد. بنابر این هدف جمهوری اسلامی ایران برقراری مناسبات اسلامی در ایران بوده و دانشجویان به عنوان سفیران انقلاب اسلامی به دنیا می باشند. بدون ادعا به قول امام خمینی (ره) «نسیمی از اسلامی رسیده است»

در ادامه دانشجویان به انتقاد و پیشنهاد در زمینه های مختلف آموزشی، رفاهی و فرهنگی پرداختند. در پایان بسته های آموزشی تهیه شده توسط امور بین الملل و سرپرستی دانشجویان غیرایرانی دانشگاه شیراز را دریافت نمودند.

### نهمین دوره آیین نکوداشت فارغ التحصیلان غیر ایرانی برگزار شد

این مراسم با حضور جمعی از معاونان و مدیران وزارتخانه های علوم و بهداشت، سفرا و کاردان های سفارتخانه های کشورهای مختلف، دانشجویان و دانش آموزان غیر ایرانی بیش از ۳۰ کشور جهان در خرداد ماه ۱۳۹۰ برگزار شد.

دکتر مجتبی بذرافشان مقدم مدیر کل امور دانشجویان داخل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در این مراسم ضمن ابراز خرسندی از برگزاری مشترک این مراسم با وزارت بهداشت گفت: آیین بزرگداشت فارغ التحصیلان غیرایرانی دانشگاه های وزارت علوم و وزارت بهداشت از ابتدا تا پنجمین دوره آن که در سال ۸۶ به اجرا درآمد به صورت مشترک برگزار می شد اما از دوره ششم تا هشتم هر یک از این وزارتخانه ها به صورت مستقل اقدام به اجرای این مراسم کردند. وی افزود: امسال براساس توافقات صورت گرفته، آیین بزرگداشت دانش آموزان غیرایرانی دو وزارتخانه علوم و بهداشت پس از سه سال برگزاری مستقل، به صورت مشترک و فقط برای دانشجویان بورسیه ای برپا شد.

وی اظهار داشت: در این مراسم شاهد جشن پایان تحصیل ۲۶۷ نفر از دانشجویان بورسیه ای غیر ایرانی دو وزارتخانه (علوم و بهداشت) از ۳۰ کشور جهان هستیم.

مدیرکل امور دانشجویان داخل وزارت علوم توضیح داد: ۸۹ نفر از این دانش آموزان از دانشگاه های وزارت بهداشت و ۱۷۸ نفر از آنان از دانشگاه های وابسته به وزارت علوم فارغ التحصیل شده اند.

وی افزود: ۷۱ نفر از دانش آموزان زن و ۱۹۶ نفرشان مرد هستند.

قابل تذکر است که ۵ نفر دانشجوی فارغ التحصیل از دانشجویان غیر ایرانی دانشگاهی شیراز از رشته های شیمی، مهندسی مخبرات، زیست و مهندسی کامپیوتر اتباع کشورهای افغانستان، سوریه و یمن نیز در این جشن اشتراک ورزیده بودند.





خیبر سیفی  
تبعه کشور افغانستان  
ارشد زیست سلولی مولکولی

عتیق الله سلطانی احمدزی  
تبعه کشور افغانستان  
ارشد زیست گیاهی



حسن جبلی  
تبعه کشور یمن  
کارشناسی مخابرات



یاسین فطراوی  
تبعه کشور سوریه  
کارشناسی مهندسی کامپیوتر

محمی بربر  
تبعه کشور سوریه  
ارشد شیمی گاز

## برگزاری هفتاد و چهارمین، هفتاد و پنجمین و هفتاد و ششمین دوره‌ی

### دانش‌افزایی زبان و ادبیات فارسی

#### از تیر تا شهریور ماه ۱۳۹۰ در دانشگاه شیراز

در طول تابستان سال ۱۳۹۰، دوره‌های دانش‌افزایی زبان و ادبیات فارسی که بنای آن از سال ۱۳۸۹ توسط امور بین‌الملل و سرپرستی دانشجویان غیر ایرانی در دانشگاه شیراز گذاشته شد، با حضور ۱۸۶ دانشجو و استاد از ۲۰ کشور جهان برگزار گردید. این دانش‌افزاییان که به دعوت سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و با همکاری شورا و مرکز گسترش زبان فارسی در دوره‌های یاد شده شرکت می‌کنند، از ملیت‌های مختلف و از علاقه‌مندان به زبان فارسی و فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی هستند. تعدادی از این شرکت‌کنندگان دانشجویان و اساتید زبان فارسی و گروهی دیگر استادان و دانشجویان رشته‌ی ایران‌شناسی و شرق‌شناسی می‌باشند.

این دوره‌ها که با آرمان دوستی، همدلی و اتحاد میان کلیه‌ی ملت‌ها برگزار می‌شود، به منزله‌ی همایشی از ملیت، فرهنگ، زبان و باورهای متفاوت است؛ اما تمام این دانش‌افزاییان در علاقه به زبان و فرهنگ جمهوری اسلامی ایران متحد می‌باشند. این دانش‌افزاییان که سفیرانی از حقانیت ایران اسلامی و توسعه‌ی فرهنگ، علم و تکنولوژی هستند، از نزدیک با مردم ایران و فضای حاکم بر سطوح مختلف اجتماع آشنا می‌گردند که از نتایج این آشنایی، درک واقعی از انقلاب اسلامی و حقانیت جمهوری اسلامی ایران در برابر تبلیغات سوء رسانه‌های مغرض می‌باشد.

برگزاری دوره‌های دانش‌افزایی زبان فارسی در شهر شیراز، بستر تاریخ، ادبیات، فلسفه و عرفان برای شرکت‌کنندگان در این دوره‌ها باور کردنی نیست؛ به طوری که به گفته‌ی بسیاری از آنان، غیر قابل باور است که در شهری قدم می‌گذارند که حافظ، سعدی و ملامدرا در آنجا قدم گذاشته‌اند و در دانشگاهی با قدمت بیش از ۵۰ سال مشغول به آموزش می‌شوند. فعالیت‌های آموزشی و فرهنگی روابط بین‌الملل دانشگاه شیراز با پیشینه‌ی ۲۵ ساله در برگزاری دوره‌های دانش‌افزایی زبان فارسی درخشان بوده است.

امید است دانشگاه شیراز هم‌چنان توانمند در عرصه‌ی بین‌الملل گام بردارد و همواره میزبان این علاقه‌مندان باشد.



### برگزاری دوره‌های کوتاه ایران‌شناسی

امور بین‌الملل و سرپرستی دانشجویان غیر ایرانی دانشگاه شیراز در طول تابستان سال جاری میزبان علاقه‌مندانی از کشورهای مختلف به ویژه ترکیه، اسپانیا، بوسنی و بلغارستان برای شرکت در تورهای کوتاه ایران‌شناسی بود. شرکت‌کنندگان در این تورها اساتید و دانشجویان رشته‌های زبان فارسی، ایران‌شناسی و شرق‌شناسی بودند که برای آنان کارگاه‌های آموزشی آشنایی با فرهنگ و تمدن ایران برگزار شد و در برخی موارد به اعطای گواهی نیز منجر گردید. تمام این افراد با دیدگاهی متفاوت نسبت به پیش از شرکت در این تورها به کشور خود برگشتند. گفتنی است تورهای یاد شده توسط مرکز گسترش همکاری‌های علمی - دانشگاهی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی برگزار می‌شود.

# نگاهی به آیین محرم در ملل مختلف جهان

محرم در فرهنگ اسلامی یک تاریخ زنده، یک انقلاب خونین، یک مظلومیت آشکار و یک مجموعه‌ای از حماسه های بی نظیر است. محرم ماه خداست، ماهی که خون فرزند رسول خاتم بر زمین ریخت و بهترین بندگان خدا در دست بدترین موجودات زمینی به شهادت رسید. ماه محرم فصل شکفتن لاله های مقاومت خونین اسلام است، همان گونه که سرآغاز زوال حاکمیت های فاسد نیز است.

این ایام مبارک در کشور های گوناگون تجلیل به عمل می آید.

مسلمانان لبنان از گذشته های دور با وجود حاکمیت مسیحیان و کنترل عزاداری از طرف حاکمان وقت، به عزاداری می پردازند؛ تداوم این عزاداری ها باعث شد تا دولت مسیحی لبنان در سال ۳۹۳۱ هجری قمری برابر با ۳۷۹۱ میلادی روز عاشورا را برای اولین بار در تمامی نقاط لبنان و نهادهای دولتی، مؤسسه های ملی و بازارها، تعطیل رسمی اعلام کنند.

در اردن نیز شیعیان روز دهم ماه محرم، طبق سنت دیرینه به یاد امام حسین (ع) و یارانش، فقرا و مستمندان را اطعام می کنند؛ در این روز اغلب مسلمانان اعم از شیعه و سنی فعالیت های روزانه را تعطیل می کنند. مسلمانان این کشور در شهر «موته» در کنار مزار شهید جعفر طیار به صورت رسمی به عزاداری می پردازند.

ملت مسلمان افغانستان همگام با امت اسلامی از ایام محرم الحرام و حادثه کربلا و عاشورا تجلیل به عمل می آورند. همزمان با آغاز ماه محرم الحرام و مراسم عزاداری شهدای کربلا، سراسر افغانستان به خصوص شهر کابل (پایتخت) سیاه پوش می شود. به شهادت اسناد و شواهد تاریخی، مراسم سوگواری سرور آزادگان جهان، اباعبدالله الحسین (ع) از همان نخستین روزهای شهادت آن بزرگوار تا کنون تحت شرایط مختلف به صورت های گوناگون دایر می شود. مردم افغانستان اعم از شیعه و سنی در ماه های محرم و صفر با شرکت در مجالس عزاداری سرور و سالار شهیدان امام حسین (ع) نوازه رسول گرامی اسلام (ص)، آن را گرامی می دارند.

چهره شهر کابل، در ایام محرم رنگی دیگری به خود میگیرد، بر سر هر جاده و خیابان، طاق های محرمی پوشیده از پرچم و پارچه های سیاه و شعارهای اسلامی معروف به طاق نصرت دیده می شود، در هر چهارراه کابل سقاخانه هایی برپا می شود که با دادن شربت و چای از مردم و عزاداران حسینی پذیرایی می کنند. منقبت خوانی، نوحه خوانی، سینه زنی و سخنرانی از عمده برنامه های مراسم عزاداری را تشکیل می دهد. مردم افغانستان در این ماه از نشر موسیقی در منازل، مغازه ها و بازار خودداری می کنند. اکثر تلویزیون ها و رادیوها برنامه های عادی خود را قطع کرده و به نشر برنامه هایی با شرکت علمای شیعه و سنی در مورد واقعه کربلا، نشر مستقیم مراسم عزاداری از شهرهای کربلا و نجف عراق، فیلم های مستند و برنامه های محرم و عاشورا می پردازند.

در بخش هایی از جنوب شرقی آسیا نیز مسلمانان هر ساله به سوگواری می پردازند؛ یکی از این کشورها اندونزی است که مردم آن در ماه های محرم و صفر از جشن عروسی و ازدواج خودداری می کنند و معتقدند که ازدواج در این دو ماه نحس و موجب زیان است. در جزیره سوماترای اندونزی به عزای حسینی «تابوت»، در جاوه ماه محرم «سورا=عاشورا»، در آچه «ماه حسن و حسین» و در غرب سوماترا، مردم پادانگ آن را ماه «تابوئیک» می نامند؛ در «پاری مان» در روز هفتم محرم نمادی از دست امام حسین (ع) که در گلدانی نهاده شده در معابر و خیابان ها گردانده می شود و مردم به یاد وقایع جانسوز کربلا اشک می ریزند و صبح روز نهم محرم عمامه ای سفید رنگ که «توربان» نامیده می شود به نشانه عمامه امام حسین (ع) تهیه شده و در مراسمی خاطراتی از فداکاری های سرور شهیدان بیان می شود.

در کشور برمه (میانمار) هم اگرچه اکثریت مسلمانان اهل سنت هستند ولی حدود ده هزار شیعه در آن سکونت دارند که در ماه های محرم و صفر به سخنرانی و عزاداری می پردازند، ازدواج نمی کنند، لباس نو نمی خرند، حتی تلویزیون هم نگاه نمی کنند؛ مردان لباس سیاه می پوشند و زنان از آرایش پرهیز می کنند.

دیگر کشور جنوب شرق آسیا مالزی است؛ مسلمانان بومی این سرزمین و مهاجران در کوالالمپور جمع می شوند و مراسم عزاداری باشکوهی برگزار می کنند. تایلند نیز از جمله کشورهایی است که مراسم عزاداری حسینی در آن به زمان های بسیار دور یعنی حدود چهارصد سال قبل بازمی گردد؛ شیعیان «بانکوک» حدود دو هزار نفر است که در دهه محرم به عزاداری می پردازند؛ عزاداری در این کشور از سال ۸۰۹۱ توسط «سید مازندرانی» به صورت رسمی در آمد.

هم زمان با رواج عزاداری در دوران حکومت آل بویه در قلمرو ایران و عراق، در مصر از زمان حاکمیت خلفای فاطمی شیعیان در مقبره ام کلثوم، سیده نفیسه و رأس الحسین به عزاداری می پرداختند؛ مراسم عزاداری هنوز هم در رأس الحسین ادامه دارد.

در کشور مراکش با فرارسیدن ماه محرم مردم آرایش و تجمل را کنار گذاشته و در روز عاشورا از خوردن غذا خودداری





می‌کنند و در یک سنت عمومی زکات اموالشان را می‌پردازند. یکی از مهم‌ترین و بزرگ‌ترین کشورهای اسلامی آفریقا الجزایر است؛ روز دهم محرم در این کشور تعطیل رسمی است؛ استقلال الجزایر از استعمار فرانسه در سال ۶۴۳۱ ق قیام شیخ عبدالقادر همراه پدرش محی‌الدین حسنی نمونه‌هایی از تأثیرات فرهنگ عاشورا در این سرزمین است.

تونس از دیگر کشورهای آفریقایی است که مراسم ماه محرم در این کشور از ارزش خاصی برخوردار است؛ از زمان تسلط فاطمیان بر این کشور مذهب تشیع و سنت‌های آن از جمله مراسم سوگواری ایام عاشورا جزء آیین‌های اجتماعی مردم قرار گرفت. مردم تونس در عزاداری‌ها از خوردن غذاهای رنگین اجتناب می‌کنند و صبح عاشورا به مزار اموات سر می‌زنند. چین از کشورهایی است که شیعیان بومی، ایرانی و پاکستانی حضور فعالی در برپایی عزاداری و سوگواری دارند و بیشتر این عزاداری‌ها نیز در یکن برگزار می‌شود.

یکی از کشورهای اروپایی که مسلمانان در آنجا حضور

فعال دارند انگلستان است؛ مسلمانان مقیم لندن و برخی شهرهای دیگر در روز عاشورا دسته‌های عزاداری راه انداخته و با نوحه‌سرایی و سینه‌زنی یاد و خاطره شهیدان کربلا را زنده می‌کنند؛ در سال‌های اخیر با توجه به توسعه اسلام در انگلستان و حضور شیعیان مهاجر پاکستانی و ایرانی، هندی و افغانی در این کشور مراسم بسیار باشکوهی در دهه محرم برپا می‌شود.

در ترکیه نیز مسلمانان در ماه محرم به نوحه‌خوانی و زنجیرزنی می‌پردازند و غذایی به نام «افشون» درست کرده بین عموم تقسیم می‌کنند؛ در عزاداری شهر استانبول گروه‌هایی از اهل سنت به ویژه رجال دولتی برای هم‌دردی با شیعیان شرکت می‌کنند.

در سایه حضور دوستداران اهل بیت (علیهم‌السلام) در قاره آمریکا عزاداری ماه محرم به صورت باشکوهی برگزار می‌شود؛ حدود صد سال است که در شهرهای مختلف آمریکا عزاداران به سینه‌زنی و نوحه‌خوانی می‌پردازند، مسلمانان شهر «بورت» و «اسبانی» در آمریکای جنوبی هودج بزرگی از طلا و نقره با زیباترین نقش و نگار جهت عزاداری سیدالشهداء تهیه می‌کنند و آن را در روز عاشورا به حرکت درمی‌آورند و در این مسیر بسیاری از مسیحیان و هندوها به مسلمانان ملحق می‌شوند و همه پشت سر آن هودج قرار می‌گیرند.

در فرانسه، استرالیا و دیگر کشورهای جهان مراسم عزاداری توسط شیعیان مهاجر و مسلمانان بومی برگزار می‌شود و سال به سال بر شکوه آن افزوده می‌شود.

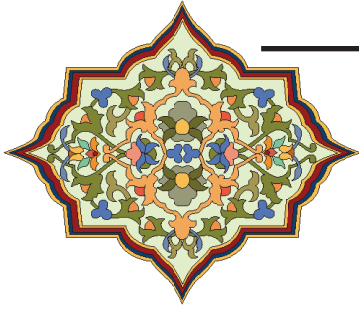
## مراسم عزاداری محرم توسط دانشجویان غیر ایرانی گرامی داشته شد



همزمان با آغاز ماه محرم الحرام و مراسم عزاداری شهدای کربلا دانشجویان غیر ایرانی دانشگاهی شیراز اعم از مسلمانان شیعه و سنی اتباع کشورهای افغانستان، سوریه، سودان، لبنان، مالی، فلسطین و جمع از دانشجویان غیر ایرانی دانشگاه پزشکی شیراز و دانشگاه پیام نور مجالس عزاداری سرور و سالار شهیدان امام حسین (ع) نواده رسول گرامی اسلام (ص) را گرامی داشتند.







# پایان نامه ها

## بررسی فراوانی چند شکلی های ژنتیکی GSTM1، GSTT1، XRCC1 و (کدون های ۳۹۹ و ۱۹۴) در جمعیت های افغانستان

نام خانوادگی: سیفی نام: خبیر رشته و گرایش: زیست شناسی - علوم سلولی مولکولی مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد  
تاریخ دفاع: شهریور ۱۳۹۰ استادراهنما: دکتر مصطفی سعادت

افغانستان یکی از کشورهای آسیایی بوده که در قلب آسیا واقع شده است. جمعیت افغانستان از اقوام مختلف تشکیل شده که قومیت های بزرگ آن به ترتیب متشکل از پشتون ها، تاجیک ها، هزاره ها، ازبک و تعداد محدودی سادات می باشند. در این مطالعه ۷۰۷ نفر غیر خویشاوند که شامل ۴۷۲ مرد سالم و ۲۳۵ زن سالم از پنج جمعیت فوق الذکر شرکت ورزیده و روی فراوانی چند شکلی ژنتیکی ژن های GSTM1، GSTT1، و ژن XRCC1 (کدون های ۳۹۹ و ۱۹۴) تحقیق خویش را انجام دادیم. ژن های GSTM1 و GSTT1 آنزیم های cytosolic را کد می کنند، که در فاز II متابولیسم و در سم زدایی مواد سرطان زا در انسان نقش دارند. در جمعیت های انسانی حذف کامل این ژن سبب به وجود آمدن چند شکلی ژنتیکی و باعث فرم غیرفعال (null) می شود و در این حالت آلی که دارای حذف ژن است قادر به تولید آنزیم GSTT1 نمی باشد. همچنان ژن XRCC1 یکی از ژن های دخیل در سیستم ترمیمی DNA می باشد. تا کنون سیزده چندشکلی در این ژن شناسایی شده است. ما در این تحقیق چند شکلی های (G>A) Gln399Arg (2548vrs) و (Trp194Arg C>T) (17949782 rs) که به ترتیب در کدون های ۳۹۹ و ۱۹۴ موقعیت دارند را بررسی نمودیم. نتایج حاصل از بررسی GSTT1 نشان می دهد که فراوانی ژنوتیپ غیر فعال (null) از ۷/۴ درصد در جمعیت پشتون تا ۲۹ درصد در جمعیت هزاره ها متفاوت است و اختلاف مشاهده شده معنی دار است ( $P < 0.0001$ ,  $df=4$ ,  $\chi^2=35/5$ ). همچنان فراوانی آلی برای ژن GSTM1 نیز از کمترین فراوانی ۴۰/۳ درصد در جمعیت ازبک تا ۵۲/۵ درصد در جمعیت هزاره متفاوت بوده است ولی اختلاف مشاهده شده از لحاظ آماری معنی دار نیست ( $P=0.304$ ,  $df=4$ ,  $\chi^2=4/83$ ). یافته های ما از بررسی Gln399Arg ژن XRCC1 نشان می دهد که فراوانی آلل Gln از ۳۷/۸ درصد در جمعیت تاجیک تا ۲۴/۲ درصد در جمعیت ازبک اختلاف دارند و از لحاظ آماری معنی دار می باشد ( $P=0.043$ ,  $df=8$ ,  $\chi^2=15/97$ ). نتایج حاصل از بررسی Trp194Arg نشان می دهد که فراوانی آلل Trp از ۵/۹ درصد در جمعیت سادات تا ۱۴/۵ درصد در جمعیت ازبک متفاوت می باشد اختلاف گفته شده از لحاظ آماری نیز معنی دار می باشد ( $P=0.017$ ,  $df=8$ ,  $\chi^2=18/64$ ).

## فیلوژنی مولکولی برخی از تاکسونهای تیره شب بو (Brassicaceae) در افغانستان و ایران بر اساس تعیین توالی DNA ی ITS ریبوزومی هسته

نام: عتیق الله سلطانی احمدزی رشته و گرایش: زیست شناسی - سیستماتیک اکولوژی گیاهی مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

آنالیز فیلوژنتیک با استفاده از ITS هسته DNA ریبوزومی برای تعیین فیلوژنی ۳۳ تاکسون شب بو مربوط به ناحیه فلورا ایرانیکا (افغانستان و ایران) انجام شد. در این تحقیق گونه های مورد مطالعه قرار گرفت که اغلب تعیین توالی نشده بودند و یا نتایج فیلوژنتیکی که در گذشته از توالی ها بدست آمده بود متناقض بودند. در ضمن اعضای برخی از گونه ها که تنوع درون گونه ای داشتند مانند *Erysimum griffitinium* Boiss.، *Alyssum heterotrichum* Boiss. و *Neslia apiculata* Fisch., C.A. Mey. & Avé-Lall تعیین توالی شدند تا مشخص شود آیا میان این تنوع ریختی و تنوع توالی ناحیه ITS رابطه وجود دارد یا خیر. نتایج حاصل به وضوح پیشنهاد طایفه جدید *Alyssopideae* را که توسط وارویک در سال ۲۰۱۰



ارائه شده بود را رد می کند. از داده های مولکولی حاصل از پژوهش ما جنس *Strigosella* Bioss را می توان به عنوان جنس مونوفیلتیک در نظر گرفت. هم چنین طایفه *Aethionemeae* به دو نیای مجزا که منطبق بر ریخت برگ است تقسیم شود. جنس *Euclidium* L. جنس پلی فیلتیک است و گونه *Euclidium tenuissimum* (Pall.) B.Fedtsch متعلق به طایفه *Choriporeae* و گونه *Euclidium syriacum* (L.) R. Br. In W.T. Aiton متعلق به طایفه *Euclidieneae* است. گونه *Conringia planisiliqua* Fisch. & C.A. Mey. به جنس *Conringia* Heist. ex Fabr. تعلق ندارد و باید در جنس مجزا قرار گیرد. گونه *Arabis ottonis-schulzii* Bornm. & Gauba متعلق به جنس *Conringia* Heist. ex Fabr. از طایفه *Coringieae* است و به جنس *Arabis* L. تعلق ندارد. گونه *Nocidium hastulatum* F. K. Mey. متعلق به طایفه *Noccaeae* است و به طایفه *Camelineae* تعلق ندارد. جنس *Boiss. Alyssopsis* متعلق به طایفه *Camelineae* است و نمی تواند در طایفه جدا قرار گیرد. گونه های مدیترانه ای *Matthiola* W.T. Aiton از گونه های ایران- تورانی جدا هستند. جنس *O.E. Schulz Cymatocarpus* متعلق به طایفه *Euclidieneae* است.

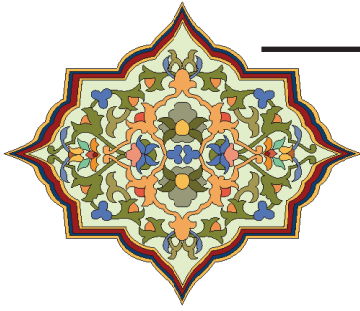
## بررسی جامع سیاست کشت جایگزین خشخاش در افغانستان:

### مطالعه موردی استان دایکندی، بخش کیتی

نام خانوادگی: توکلی نام: محمد رشته و گرایش: مهندسی کشاورزی - اقتصاد کشاورزی مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد تاریخ دفاع: ۱۳۹۰/۶/۲۶ استادراهنما: دکتر منصورزیبایی

یکی از مشکلات متعددی که امروزه کشور افغانستان با آن مواجه است، کشت خشخاش می باشد. جهت رفع این مشکل، استراتژی های زیادی مانند ریشه کن کردن، ممنوعیت و فرصت های معیشتی جایگزین به کار رفته است. اما حقیقتاً این تلاش ها آنگونه که مورد انتظار بوده، موفقیت آمیز نبوده اند. این باور وجود دارد که کشت خشخاش با توسعه فرصت های قانونی معیشتی به طور خودکار کاهش می یابد. هرچند توسعه فرصت های معیشتی در تشخیص انگیزه ها و عوامل گوناگونی که بر تصمیم خانوار جهت کشت محصولات مخدر غیرقانونی موثرند، ناموفق بوده و همچنین این حقیقت را که این انگیزه ها و عوامل بسته به گروه های متفاوت اجتماعی اقتصادی مناطق مختلف افغانستان متفاوت می باشد را نادیده پنداشته است. هدف از این مطالعه، بررسی سیاست های جایگزین کشت خشخاش با استفاده از مدل برنامه ریزی ریاضی مثبت (PMP) در سطح مزرعه نماینده (RF) می باشد. PMP به منظور غلبه بر خصیصه تجویزی مدلهای برنامه ریزی ارتقا یافته است. هدف اصلی PMP این است که حتی الامکان تصویری حقیقی از شرایط را ارائه نموده و سپس رفتار کشاورزان را به عنوان پارامترهایی که هدف مداخله سیاست کشاورزی است، شبیه سازی نماید. بنابراین، PMP به شرط آنکه داده های کافی برای کالیبره کردن مدل وجود داشته باشد، برای تحلیل اثرات سیاست های کشاورزی بسیار عملی است. زمانی که داده تجربی در دسترس نبود، یک مدل برنامه ریزی خطی برای مزرعه نماینده گروه های همگن، مورد استفاده قرار گرفت. داده های سطح مزرعه از یک نمونه کشاورزان خشخاش کار استان دایکندی بخش کیتی به دست آمد. روش نمونه گیری خوشه ای دومرحله ای برای انتخاب زارعین نمونه بکار گرفته شد. در مرحله اول هفت آبادی (هوشی، رویان، کیسو، ملمنچک، سرتیغان، هزاردرخت و تجریب) انتخاب گردید. در مرحله دوم، با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ساده، ۱۳۲ زارع خشخاش کار برای مصاحبه و جمع آوری اطلاعات مورد نیاز مزارع در سال ۲۰۱۰ انتخاب شد. از آنجا که ساختن یک مدل برای هر مزرعه وقت گیر، پرهزینه و ناکارآمد می باشد، تجزیه و تحلیل خوشه ای داده های مزارع از جمله نسبت های زمین به محصول، زمین به کارگر، زمین به آب، زمین به سرمایه و درآمد خالص به ازای هر جریب برای پیدا کردن گروه های همگن در مزارع نمونه به کار گرفته شد. تجزیه و تحلیل خوشه ای، مزارع نمونه را به ۳ گروه تقسیم کرد. مزرعه های متوسط هر گروه بعنوان نماینده مزارع انتخاب شدند. نتایج نشان داد که خشخاش، برخلاف بقیه محصولات که فقط برای تأمین نیازهای اولیه معیشتی کشت می شوند، تنها محصول نقدی است. حذف خشخاش، تأثیر بسیار مشهودی بر درآمد کشاورزان گذاشت و بازده برنامه ای را از ۳۴/۷ تا ۶۸ درصد کاهش داد. این بررسی همچنان نشان داد که زعفران، تحت شرایط کنونی، یک جایگزین جدی برای خشخاش بخصوص برای مزرعه نماینده گروه ۲ می باشد. اما حاشیه خرده فروشی خشخاش بسیار بالا می باشد و اگر بخشی از این حاشیه به زارع برسد، محصول دیگری نمی تواند با آن رقابت نماید. به زبان دیگر، اگر قیمت سرمزرعه خشخاش ۸۰ هزار افغانی به ازای هر من (هر من حدوداً ۵ کیلوگرم) شود، زعفران نمی تواند یک محصول جایگزین باشد. نهایتاً این نتیجه حاصل شد که سیاست های پولی و غیرپولی گندم و ذرت می تواند ضررهای اقتصادی ناشی از کشت خشخاش را کاهش دهد.





# خاطرات

## خاطره قهوه تلخ

مصطفی عبدالمطلب

شب امتحان برای تهیه ی قهوه به یک سوپری نزدیک به خوابگاه رفتم. از فروشنده تقاضا کردم که یک بسته قهوه تلخ به من بدهد فروشنده چند لحظه بعد با یک بسته ی مجموعه سریال قهوه تلخ به سمت من آمد و به من داد. من تعجب کردم به او گفتم: سریال نمی خواهم قهوه ی تلخ می خواهم او به عصبانیت به من گفت: این هم قهوه ی تلخ. این اتفاق برای من خیلی جالب بود اینکه خسته بودم از تهی دل خندیدم

## مشکلات قبل از یادگیری زبان

یحیی شحاده

وقتی اولین بار به همراه دوستانم به ایران آمدیم هیچکس از ما فارسی بلد نبود. یک روز به همراه دوستان در نمازخانه ی خوابگاه مراسم دعای کمیل برگزار کردیم و چند نفر از دانشجویان ایرانی حضور داشتند و وقتی دعا تمام شد یکی از دانشجویان ایرانی به سمت دوستم که دعا را خواند آمد و چون صدای دوستم قشنگ بود به اون گفت "به" دوستم فکر کرد که قصد ترساندنش را دارد چون در سوریه واژه ای "به" برای ترساندن استفاده می شود.

## خاطره ی دردناک با مفهوم انسانی

علی الاشقر

برای اولین بار در زندگیم تصمیم گرفته بودم که همراه دوستانم با اتوبوس برای ادامه ای تحصیل به ایران بازگردم. در این زمان سوریه روزهای بدی را پشت سر می گذشت و در حین حرکت ما با قطار به سمت مرز ترکیه خبر بد به ما رسید که ریل قطار را منفجر کردن برای همین مجبورانه از قطار پیاده شدیم و راه را با اتوبوس سپری کردیم با بد شانس که در اول حرکتمان شاهد بودیم اوقات خوشی را با دوستانم می گذراندم به مرزهای ترکیه رسیدیم در آنجا استراحت کردیم و سپس سوار اتوبوس راهی مرز ایران شدیم در وسط راه از شانس بدی که ما را در این سفر همراهی می کرد اتوبوس چپ کرد و حادثه بدی را که توقع نداشتم بینم دیدم. با همه ی این بد شانس ها در آن صحنه من مفهوم انسانیت را دیدم و این صحنه در ذهن من ماندگار شد هنگامی که دوستان به کمک یک دیگر می پرداختند ادمهای غریبی را دیدم که برای کمک و همدردی به سراغ ما آمده بودند.

## خاطره اولین زیارت

علی دراجی

یکی از خاطراتی که در ذهن من ماندگار می باشد هنگام سفر زیارت به کربلای مقدس بود با توجه به وضعیت نا امنی که در عراق بود در بین شهرهای عراق و بلاخص در نزدیکی هر شهر چندین ایست بازرسی از طرف پلیس عراق برای بازرسی مستقر و مشغول انجام وظیفه بودن که من به خاطر داشتن دقت و اضطراب و کثرت این ایست بازرسی ها و نیز شوق زیارت هنگامی که به یکی از ایست بازرسی ها شهر کربلا رسیدیم پلیس بازرسی مرا برای بازرسی پیاده کرد و من به طبیعت حال مدارک مورد نیاز و شناسایی خواست من هم شناسنامه خود را به پلیس ایست بازرسی تحویل دادم و پلیس مشغول بررسی آن شد در حین بررسی کردن من با بی توجهی بدون پس گرفتن مدارک با شوق و شور به طرف ماشین حرکت نمودم تا عازم زیارت شوم ناگهان پلیس بازرسی با صدای نسبتاً بلند به من یاد اوری کرد "شناسنامه ات" و در همین جا بود که فهمیدم که شناسنامه ای خود را نزد پلیس جا گذاشتم و شکه شدم که چگونه چنین مدرک مهمی را جا گذاشتم و با لبخند پس از گرفتن شناسنامه سوار ماشین شدم و به طرف مرقد امام حسین و حضرت عباس علیهما السلام حرکت کردیم.

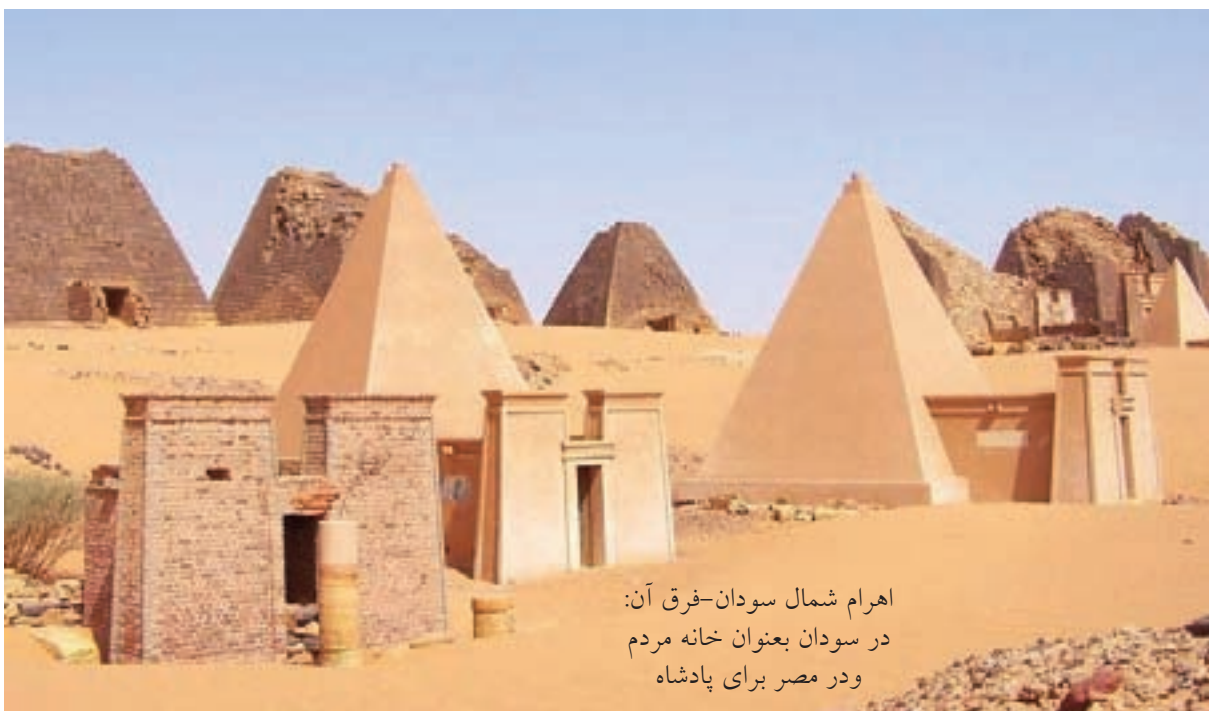
# سودان

سرزمین سودان در گذشته بخشهای بزرگی از فرمانروایی‌های نوبیا، حبشه، مصر و اعراب را تشکیل می‌داد. جمهوری سودان با یک میلیون و ۸۸۶ هزار و ۰۶۸ کیلومتر مربع گستره در شمال آفریقا و در کنار دریای سرخ، میان مصر و اریتره است. درازای کرانه‌های سودان به ۸۵۳ کیلومتر می‌رسد. همچنین این کشور از سوی شمال ۱۲۷۳ کیلومتر با مصر، از شمال باختری ۳۸۳ کیلومتر با لیبی، از سمت باختر ۱۳۶۰ کیلومتر با چاد، از سمت جنوب باختری ۱۱۶۵ با آفریقای مرکزی، از سمت جنوب با جمهوری سودان جنوبی و بالاخره از سمت شرق ۶۰۵ کیلومتر با اریتره مرز مشترک دارد.

بخش پهناوری از سودان را دشت‌های بزرگی تشکیل می‌دهد که به دست دره بزرگ رودخانه نیل به دو بخش خاوری و باختری جدا می‌شود. همچنین ۸۰ درصد از خاک این سرزمین را زمین‌های قابل کشت و ۴۶ درصد از آن را چراگاه‌های طبیعی شامل می‌شوند. پست‌ترین بخش سودان در کرانه ی دریای سرخ هم سطح آبهای جهان است و بلندای بلندترین بخش این کشور در قله «کینیتی» به ۳۱۸۷ متر می‌رسد. آب و هوای سودان گرم و خشک است.

زمین‌های سودان دشت گسترده‌ای است و کوه‌ها و بلندی‌های آن در جنوب و دورترین بخش باختری آن قرار دارد. کوه‌های نوبه در مرکز و کوه‌های دریای سرخ در بخش خاوری سودان هستند. سودان در بخش مداری آفریقا است و آب و هوای آن

در جنوب استوایی و در مرکز سافنا و در شمال قاره‌ای است. بخش دریای سرخ خاوری دارای باران‌های زمستانی است و از مارس تا ژوئن (اسفند تا خرداد) درجه گرمای بالاست و در روز به ۴۲ و در شب ۲۷ درجه سلسیوس می‌رسد. با ریزش باران درجه گرما کاهش یافته و از ماه جولای تا اکتبر (تیر تا مهر) ادامه می‌یابد. از نوامبر تا فوریه (آبان تا بهمن) هوا گرم و معتدل شده و درجه گرما در روز به ۳۰ درجه و در شب ۱۶ و یا پائین‌تر می‌رسد.



اهرام شمال سودان-فرق آن:  
در سودان بعنوان خانه مردم  
و در مصر برای پادشاه

ایالات شمالی و مرکزی سودان منطقه دارفور، منطقه شرقی سودان منطقه کردفان جنوبی و ایالات نیل آبیهاهنگ با تازه ترین برآورد، جمهوری سودان بیش از ۳۰ میلیون تن جمعیت دارد که ۴۱ درصد از آنها زیر ۱۴ سال، ۵۳ درصد بین ۱۵ تا ۶۵ سال و ۲ درصد بقیه بیشتر از ۶۵ سال سن دارند.

نرخ رشد سالانه جمعیت سودان ۳/۶ درصد است. این کشور به ازای هر هزار نفر از جمعیت خود ۳۴/۵۸ نفر نرخ زاد و ولد، ۱۲/۲۸ نفر نرخ مرگ و میر و ۰/۷ نفر نرخ کوچ کردن دارد. امید به زندگی در بین مردان سودانی به ۵۵/۴۹ سال و در زنان این کشور به ۵۷/۶۶ سال می‌رسد.

مسلمانان ۹۷ درصد، و ۳ درصد باقیمانده را پیروان ادیان محلی آنیمیست و مسیحیان تشکیل می‌دهند.

عربی و انگلیسی زبانهای رسمی سودان هستند.

دست کم ۵۹/۹ درصد از مردان و ۴۴/۹ درصد از زنان بالای ۱۵ سال سودان باسوادند. جنگ‌های خونین سودان با همسایگان و درگیری‌های داخلی این کشور از پیشرفت امکانات و بهداشت در این کشور جلوگیری کرده‌است. این کشور در چند سال گذشته از داشتن غذا و بهداشت بی‌بهره بوده‌است.

سودان شمالی: شمال کشور سودان به ۱۵ استان بخش گردیده‌است که به آنها ولایت می‌گویند، نام این استان‌ها

و مراکز آنها در فهرست زیر آمده‌است:

- دریای سرخ - بورتسودان
- جزیره - ود مدنی
- دارفور جنوبی - نیالا
- کردفان جنوبی - کادوقلی
- استان خارطوم - خارطوم
- سنار - سنجه
- دارفور شمالی - فاشر
- کردفان شمالی - ابیض
- شمالیه - دنقلا
- دارفور غربی - جنینه
- قضارف - قضارف
- کسلا - کسلا
- رود نیل - دامر
- نیل سفید - ربک
- نیل آبی - دمازین



پایتخت سودان شمالی «خارطوم» نام دارد. سودان که تا نیمه سده بیستم جزیبی از خاک مصر به شمار می‌رفت و تحت سلطه انگلیس بود، در سال ۱۹۵۶ از مصر جدا شد و به خودکفایی رسید. کم و بیش ۸۰ درصد از نیروی کار این کشور در بخش کشاورزی کار می‌کنند ولی این بخش بیشتر غیرمکانیزه و پیشرفت چندانی نداشته‌است. صنایع سرپای سودان نیز بیشتر در زمینه فرآوری و تبدیل فرآورده‌های کشاورزی ایجاد شده‌اند.

گوشه گیری کشور سودان در جهان، آسیب‌های به فراوانی به اقتصاد این جمهوری وارد کرده‌است ولی دولت این کشور به تازگی تصمیم گرفته تا با استفاده از الگوهای خارجی به بهبود بخش نفت پردازد.

میزان تولید ناخالص داخلی سودان در سال ۱۹۹۹ به ۱۱/۴ میلیارد دلار رسید که دست کم ۴۱ درصد از آن مربوط به بخش کشاورزی، ۱۷ درصد مربوط به بخش صنعت و ۴۲ درصد مربوط به بخش خدمات است.

نرخ رشد تولید ناخالص داخلی این کشور در پایان سال ۱۹۹۹ میلادی به ۴ درصد رسید، درحالی که میانگین نرخ یاد شده در میان سالهای ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۸ (۲/۹۵-) درصد بود.

سودان کشورتهدی دستی است به طوری که درآمد سرانه ملی آن به تازگی از ۳۲۰ دلار فراتر نرفته‌است و دست کم ۴۷ درصد از مردم آن در زیر خط فقر زندگی می‌کنند.

نرخ تورم این کشور کم و بیش ۲۰ درصد است و شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی آن رشدی برابر با ۱۶ درصد در سال دارد. سودان نزدیک به ۱۲ میلیون تن نیروی کار دارد و نرخ بیکاری آن بیش از ۴۰ درصد است. از سوی دیگر این کشور گنجایش تولید یک میلیارد و ۸۱۵ میلیون کیلووات ساعت انرژی الکتریکی دارد.



سودان دارای اندوخته‌های سرشار از سنگ آهن، نفت، مس، کروم، روی، تنگستن، میکا، نقره و طلاست. تولید طلای سودان در آستانه سال ۲۰۰۰ میلادی به حدود ۵ تن در سال رسید. پارچه، سیمان، فرآورده‌های نفتی، شکر، صابون و کفش مهمترین تولیدات صنعتی سودان هستند. بیشتر فرآورده‌های کشاورزی این سرزمین را پنبه، ارزن، خرما و سبزیجات هستند. عربستان سعودی، ایتالیا، آلمان، مصر، فرانسه، ژاپن و چین بزرگترین خریداران کالا از سودان هستند.

این کشور همچنین در سال ۱۹۹۹ میلادی بیش از ۱/۴ میلیارد دلار کالا خرید که بیشتر شامل مواد خوراکی، فرآورده‌های نفتی، کالاهای صنعتی، ماشین‌آلات و ماشین‌های ترابری، دارو و دستگاه‌های پزشکی، پوشاک و پارچه بود. چین، فرانسه، انگلستان، آلمان، ژاپن، هلند و کانادا در ردیف عمده‌ترین صادرکنندگان کالا به سودان قرار دارند.

در سودان بیش از پانصد هزار هزار شماره تلفن ثابت و صدها هزار شماره تلفن همراه وجود دارد. مردم این جمهوری امواج ۱۲ ایستگاه رادیویی (AM)، یک ایستگاه رادیویی (FM) و یک ایستگاه رادیویی با طول موج کوتاه را دریافت می‌کنند و برنامه‌های تلویزیون سودان از راه ۳ شبکه دولتی در سراسر کشور پخش می‌شود.

از نظر ویژگی ترابری و راه‌های رفت و آمد نیز نزدیک به ۵۳۱۱ کیلومتر راه آهن، ۱۱ هزار و ۹۰۰ کیلومتر جاده اصلی و فرعی، ۵۳۱۰ کیلومتر راه آبی، ۷ بندر ماهی‌گیری و بازرگانی، ۶۱ فرودگاه بزرگ و کوچک در سودان وجود دارد که تنها یک فرودگاه از آنها توانایی پذیرش هواپیماهای پهن پیکر را داراست. کشور سودان در این اواخر به دو بخش یعنی سودان شمالی و سودان جنوبی تقسیم گردیده است.

سودان جنوبی: کشوری مستقل در جنوب کشور سودان است که استقلال آن، روز شنبه ۱۸ تیر ۱۳۹۰ رسمیت یافت. مرکز این کشور که از کشور سودان جدا شده است. رهبری سیاسی این کشور را در حال حاضر سالوا کییر به عهده دارد. مناقشه میان شمال و جنوب از سال ۱۹۵۵ میلادی تا سال ۲۰۰۵ میلادی، منجر به دو جنگ داخلی و جان‌باختن دست‌کم ۲ میلیون نفر شده است.

دولت سودان بر طبق توافق‌نامه صلحی که در ۹ ژانویه ۲۰۰۵ در کنیا امضا شد و به جنگ داخلی دوم سودان پایان داد، به بخش جنوبی سودان این حق داده شد که بین اتحاد با بخش شمالی یا استقلال کامل از آن، یکی را انتخاب کند. در ۹ ژانویه ۲۰۱۱ مردم جنوب سودان برای شرکت در یک همه‌پرسی درباره استقلال از بخش شمالی این کشور، به پای صندوق‌های رای رفتند. نتیجه همه‌پرسی به نفع استقلال جنوب سودان شد، کشور جدید آفریقایی روز نهم جولای ۲۰۱۱، یعنی شش سال پس از معاهده صلح، تأسیس شده و سالوا کییر رئیس‌جمهوری سودان جنوبی شدو این کشور مستقل گردید. استقلال کشور سودان جنوبی در ساعت ۲۱:۰۰ روز شنبه ۱۸ تیر ۱۳۹۰ (۸ ژوئیه ۲۰۱۱) به طور رسمی اعلام شد. به دنبال اعلام رسمی تشکیل کشور سودان جنوبی هزاران نفر در خیابانهای جوبا پایتخت این کشور به شادمانی پرداختند. این منطقه ۸/۵ میلیون نفر جمعیت دارد که ۹۰ درصد اهالی آن زیر خط فقر زندگی می‌کنند جنوب سودان از شرق به اتیوپی، از جنوب به کنیا، اوگاندا و جمهوری دموکراتیک کنگو و از غرب به جمهوری آفریقای مرکزی محدود می‌شود.

سودان جنوبی شامل ۱۰ ایالت جدا گانه است که عبارت اند از: کبویتا، جوبا، یامبیو، بور، ملکال، واراب، رمبیک، بانئیو، اوپل و واو. پایتخت این کشور ایالت جوبا است

سودان جنوبی، دارای جمعیتی بیشتر مسیحی و یا از پیروان باورهای سنتی قبیله‌ای است. جنوب سودان سرشار از منابع نفتی است و مهم‌ترین صادرات آن نفت خام است. این منطقه، یکی از فقیرترین مناطق جنگ‌زده جهان محسوب می‌شود که به دلیل سال‌ها نزاع، تبعیض و درگیری‌های قبیله‌ای با دولت مرکزی سودان به ویرانی کشیده شده است.



## (ماسایا)

کلمه ماسایا از کلمه ی پیامبر موسی گرفته شد. قبل از میلاد از منطقه ی شام به مصر سپس به نوبیا "سودان امروز" مهاجرت کردند، واز آنجا دوباره به طرف تانزانیا مهاجرت کردند "یک گروه از شان در سودان استقرار پیدا کرده بود و به -امبرو -معروف هستند"  
ماسایا نام گروهی از عشایر است که در نزدیکی دریاچه تورکانا در محدوده جغرافیایی دریای سرخ قرار گرفته و از شمال، به کنیا منتهی می شود و تا تانزانیا امتداد می یابد. عشایر ماسایا در کنار رودخانه نیل زندگی می کنند و بر اساس تقسیمات قومی و نیز قرار گرفتن در این منطقه ی جغرافیایی، ساکنان آن را از عشایر نیلی به حساب می آورند.  
عشایر آن منطقه، به خودی خود، دور افتاده و منزوی هستند و همه زندگی خود را به دامداری اختصاص می دهند. عشایر ماسایا ظاهرخشنی دارند اما با این حال، عشایری صلح جوی هستند و تنها هنگامی که از گله های خود دفاع میکنند به جنگجویانی سخت کوش متحول می شوند. به همین خاطر همسایه های آنان که از گله داران زام بورو و کیکویو وباری هستند از هر برخوردی که در دشت های سفانا باعث خشم عشایر ماسایا می شود، خود داری میکنند.



فهرست

- ۱- آداب و رسوم
- ۲- قانون عشایر
- ۳- زندگی اجتماعی
- ۴- آداب و رسوم ازدواج
- ۵- آداب و رسوم وفات
- ۶- جشنها
- ۷- غذا
- ۸- لباسها
- ۹- جنگجویان و صید سیاه
- ۱۰- احکام و اعتقادات
- ۱۱- زندگی دینی

ماسایا در نقش نگاری روی پوست سیاه بدنشان، با رنگ های سفید، قرمز، سبز، آبی، نارنجی و خاکی مبتکر و اهل هنر هستند. این نقش نگاری یکی از اعتقادات مذهبی آن هاست رنگهای روی بدن افراد نشان دهنده ی سن و جایگاه اجتماعی آن فرد و نیز دارائیش از حیوانات می باشد. زنان رنگ ها را برای آرایش خود انتخاب می کند و همچنین از مهره های رنگا رنگ بعنوان زیور استفاده می کند. زیوری که مرد وزن آن را برای آراستگی به خود می آویزند. همچنین این نقش را بشکل شگفت انگیزی بر روی نیزه ها، سپر ها، چاقو ها و زنگ های گله ها با همان رنگ های مختلف می نگارند. ماسایا مهره های رنگا رنگ پلاستیکی و شیشه ای را از شهر می خرند که تاجران عرب و هندوستانی در منطقه شرق آفریقا به آن ها می فروشند.

مردم ماسایا در دشت های حاصل خیز سفانا که در مرز میان کنیا و تانزانیا واقع است زندگی می کنند و دام داری اساس زندگی اجتماعی و اقتصادی آن ها را تشکیل می دهد. آن ها به هر شکلی از تغییر زندگی دام داری و کوچ نشینی به زندگی کشاورزی جلوگیری کرده اند. در حال حاضر دو کشور کنیا و تانزانیا با اجرای طرح های توسعه، تلاش می کنند تا سود حاصله ی ماسایا از دام داری را در خدمات آموزشی و بهداشتی سرمایه گذاری کنند.

جوانان ماسایا که به نام (جنگجویان) معروف هستند اردوگاه های چادری را از جنس محکم خوص تیز و خس بر روی زمین های دام داری بنا کرده و به دام داری سر گرم می شوند. تنها هدفشان در زندگی فقط پرورش و رشد گله های خود می باشد و بنابراین با اسلحه ی ابتدایی از گله های خود در مقابل هر گونه حمله یا تجاوز حیوانات جنگلی یا هر خطر احتمالی دیگر، دفاع می کنند. به ندرت اتفاق می افتد که ماسایا سر گاوی را ببرند و وقتی گله به تعدادی مشخص می رسد آن ها را برای فروش، به بازار های فصلی در شهرها و روستاها می برند. و با بهای آن کالاهای مورد نیاز خود اعم از محصولات جدید شهری را می خرند. در همین وقت، ماسایا وجود این بازارها را غنیمت می شمارند و نقش و نگارهای خود را و نیز محصولات کدو و پارچه ها و کفش های چرمی به سیاحت گران آن شهرها می فروشند.

در قانون ماسایا، جوانانی که هنوز به سن بلوغ نرسیده اند از خانواده های خود جدا می شوند و در اردوگاه های خاص زندگی می کنند. وقتی دختر به سن بلوغ می رسد بی درنگ و بدون اظهار نظرش او را وادار به ازدواج می کنند و این ازدواج با اولین نفری که به او پیشنهاد ازدواج می دهد و مهریه مورد قبول خانواده دختر را از گاوها می پردازد، صورت می پذیرد. بر اساس این رسم، جوان جنگجو تا وقتی که بتواند ثروتی از تولیدمثل گله به دست بیاورد به زمانی طولانی نیاز دارد. از جهالت و نادانی است که در این عشایر دخترها

بعد از ازدواج با افرادی بزرگتر از خودشان، باز هم روابط نامشروع خود را با جوانان چنگجوی ادامه می‌دهند و هر فرزندی که از نتیجه‌ی این روابط به دنیا می‌آید متعلق به شوهر اصلی می‌باشد و همین شوهر حق دارد مهریه‌ی دخترى که به سن ازدواج رسیده باشد را بگیرد. رهبر عشیره که از همه جایگاه و ثروت بالاتری دارد، با گروهی از سربازان و خدمتکاران و زنان در منطقه‌ی کالینجن در کنار دریاچه‌ی تورکانا در وسط کنیا زندگی می‌کند.

جوانان ماسایا در طی زندگی خود، مراحل شگفت‌انگیزی را پشت سر می‌گذارند. گذشتن از این مراحل فقط در عشایر افریقا که هنوز رسم کهن را حفظ کرده‌اند، ادامه می‌یابد. بر اساس این رسم کهن، هر جوان وقتی از مقطع زمانی به مقطع دیگری از عمر خود پا می‌گذارد، باید با گریه و زاری اظهار ناراحتی کند و با این حزن ثابت کند که آن زمان از دست رفته را در نادانی و بی‌مبالاتی گذرانده و نیز باید خود را برای زندگی جدید در جایگاه یک جنگجو آماده کند، برای اینکه جوان رسماً این مقام را داشته باشد باید شورای عشایر (لایبون) صلاحیت این جوان را در این مقام پذیرفته و تأیید کند. و هنگامی که جوان به این مقام برسد تعدادی از گله و اسلحه را به وی می‌دهند تا بطور جدی زندگی خود را آغاز کند. جوان در آغاز این مرحله‌ی جدید زندگی، باید رنگ پوست و لباس خود را تغییر دهد و مسئولیت ثروت و وسائلی را که به وی داده شده، بپذیرد. عشایر ماسایا در زمینه‌ی درمان گیاهی با تجربه هستند و میان همه عشایر افریقا به داشتن مهارتی خاص معروفند. جوان جنگجو باز هم علمی را از شورای اندیشمندان و عالمان عشیره یاد می‌گیرد تا بتواند با مراحل مختلف غم و شادی زندگی مقابله کند.

### زندگی اجتماعی

افراد متاهل عشایر ماسای در اردوگاه‌هایی متشکل از ۱۰ تا ۲۰ چادری که از چرم، گل، نی، خس و خاشاک ساخته شده است زندگی می‌کنند. هریک از این اردوگاهها (انجانج) نام دارد. این اردوگاه‌ها در میان تعداد انبوهی از شاخه‌های درخت خار دار بنا شده است تا از حمله‌ی حیوانات درنده و دزدان و دیگر عشایر که به آن‌ها نزدیک هستند در امنیت باشند. هر چادری از دو اتاق تشکیل شده است هر اتاق جز در اصلی، روزنه‌ای در سقف چادر دارد که از آن دود هیزم آشپز خانه خارج شده و نور خورشید وارد دو اتاق دیگر چادر می‌شود. اردوگاه‌ها به شیوه‌ی عشایری بر سه قسم تقسیم می‌شوند: قسمت اول که (موران) نام دارد، مخصوص زندگی جوانانی است، که در آستانه رسیدن به درجه‌ی جنگجو هستند و در (المانیاتا) با مادرها و نوجوانان و دخترانی که هنوز به مرحله‌ی بلوغ نرسیده‌اند زندگی می‌کنند. قسمت دوم که (کارال) نام دارد، مخصوص زندگی بزرگ سالانی است که به علت کارهایی که در روزگار جوانی به خاطر عشیره انجام داده‌اند، همه با آنها به احترام رفتار می‌کنند.

جایگاه زن در ماسایا تنها داخل زندگی دیده می‌شود زن علاوه بر پرورش فرزندان، آوردن آب و هیزم و ساخت خانه‌ها، لباس‌ها و زیورها، به کارهای دیگری مانند ذبح حیوانات برای غذا، و تهیه شیر نیز می‌پردازد. آنچه باعث تعجب است این است که با آنکه مردسالاری در عشایر ماسایا، حاکم است ولی مرد بدون اجازه‌ی زن که صاحب خانه است، حق ورود به خانه را ندارد. زیرا در قانون ماسایا، خانه جزء ملک و حریم خصوصی زن است.

دهکده‌ی ماسایا دارای حصار بیرونی است که شکل دایره‌ای دارد و همه‌ی خانه‌های دهکده را در بر می‌گیرد. این حصار را از شاخه‌های درخت خار دار می‌سازند تا از حمله‌ی حیوانات درنده ایمن باشند. این حصار فقط یک در دارد و همه‌ی چادرها داخل این حصار پراکنده‌اند. در وسط دهکده تعدادی از خانه‌های ابتدائی قرار دارد که از خس و خاشاک و کود حیوانات ساخته شده است و معمولاً زنان تنها کسانی هستند که به ساختن این خانه‌ها می‌پردازند و طول خانه ۷ متر می‌باشد. در این خانه‌ها هیچ پنجره یا طاقچه‌ای برای ورود هوای تازه وجود ندارد و به همین دلیل رایحه‌ی این خانه‌ها به علت فضولات حیوانات نامطبوع است.

### آداب و رسوم ازدواج

از آداب و رسوم‌های عجیب در فرهنگ اجتماعی ماسایا این است که دختر حتی قبل از اینکه به دنیا بیاید به همسری انتخاب می‌شود و مرد ماسایا حق دارد با چندین زن ازدواج کند که بعضی وقت‌ها تعداد آن، به ده زن می‌رسد و او در این تعدد ازدواج به تعداد گاوها بی‌کی که دارد اتکا می‌کند.

جنگجوی ماسایا تنها حق ازدواج با یک زن را دارد تا در زندگی پخته شود و به یک سن مشخصی برسد. وی بعد از رسیدن به این سن در کنار حق ازدواج‌های متعدد، از بعضی کارها مانند نگهداری و گله‌داری نیز معاف می‌شود. دختر ماسایا وقتی به سن بلوغ می‌رسد (اسیانکیکی) نامیده می‌شود. همیشه این نکته وجود دارد این دختران، خیلی کوچکتر از شوهرهای خود هستند و مرد حتی می‌تواند دختری که هنوز به سن رشد نرسیده را بعنوان همسر آینده انتخاب کند. و تا هنگامی که این انتخاب مورد قبول واقع شود مرد مکلف است تا هدایایی به خانواده‌ی دختر اهدا کند و بنابراین دختر نمیتواند وقتی به سن ازدواج رسید با کسی دیگر ازدواج کند. در جشن عروسی، دختر همه‌ی موهای سر خود را به نشانه‌ی اطاعت از شوهر، می‌تراشد و با خود، گردن‌بندهایی که در روزگار کودکی و مجردی برای خود ساخته و یا مادرش به او داده و نیز آرد و غسل و دیگر هدایایی که بستگان و دوستان و خانواده به او داده‌اند را به خانه‌ی شوهر می‌برد. در روز عروسی مادر دختر و خواهرانش، او را به خانه‌ی جدید می‌رسانند. اگر ازدواج با مشکلی روبه‌رو شود (بزرگترین مشکلات ازدواج در نظر ماسایا ناتوانی زن در حمل‌فرزند است و عشایر ماسایا نمی‌پذیرند که شاید مشکل از مرد باشد) مجلس بزرگان عشیره جلسه‌ای تشکیل می‌دهند اما به علت نزدیکی و پیچیدگی روابط خانوادگی میان آنها، در هیچ حالتی موضوع طلاق مطرح نمی‌شود. کودک





وقتی به درک و شعور می‌رسد، دروس زیادی را از داستان‌های تاریخ ماسایا فرا می‌گیرد و پسر را به طرز خاصی آموزش می‌دهند تا آماده‌ی رسیدن به مقام جنگجو بشود. به دختر نیز، دروسی از نوع دیگر یاد می‌دهند. دروسی مانند توجه و رسیدگی به پدر و مادر، چگونگی برخورد با گاوها و آسپزی.

جنگجوی ماسایا در آغاز جوانی خود یک گاو، گوسفند و بز علاوه بر وسایل جنگی دارد که همه‌ی آنها (ایمیسیوی) نامیده می‌شود. عشیره از این جوان انتظار دارد که این داراییها را بعد از مدتی به ثروتی بزرگ تبدیل کند و از آداب و رسوم این عشایر این است که هنگام مرگ او را در چرم گاو کهنه که به خاطر این لحظات تهیه شده، می‌پیچیدند و سر یک بز را می‌برند و مرده را به چرم این بز می‌مالند تا روح وی گمراه نشود و همراه با حیوانات درنده علیه عشیره خود نجنگد. جسد مرده در سایه‌ی یک درخت دفن می‌شود و بر خود قبر هرمی از سنگ می‌سازند تا هر که از کنار این قبر عبور کند به وی سلامی دهد. فرزند بزرگ خانواده، گاوها و وزن‌های وی را به عنوان (ارث) می‌گیرد اما پسر کوچکتر بعد از مرگ مادر گاوهای مادرش را ارث می‌برد. اما فرزند وسطی خانواده فقط می‌تواند گاوهای خواهرش اگر ازدواج کند یا بمیرد را بگیرد.

#### جشنها

در مناسبات شادی جوان جنگجو قدرت و توانایی خود را در رقصیدن به نمایش می‌گذارد. رسم این رقص به این گونه است که دو نفر در وسط دایره با نیزه در دست می‌رقصند و در پایان با دراز کشیدن، نیزه‌ها را با تمام قدرت بوسیله‌ی پاهایشان به هوا پرتاب می‌کنند. این نوع رقصیدن (آدیومو) نام دارد. تنها زنانی که وضع حمل کرده و یا برای ازدواج آماده شده‌اند، حق شرکت در این مراسم را دارند. و با حرکاتی آرام، مجاز به رقصیدن هستند. نکته قابل توجه این است که زنانی که توانایی بچه دار شدن ندارند اجازه‌ی ورود و شرکت به این مراسم رقصیدن را ندارند، زیرا در نظر عشایر ماسایا این زنان شوم و بد یمن هستند.

#### غذا

گوشت و شیر ماده‌ی اصلی غذای ماسایا است ولی آن‌ها اعتقاد دارند که خون گاوها حاوی پروتئین بیشتری از گوشت و شیر است و به همین خاطر خون گاو را می‌خورند زیرا در نظر آن‌ها این خون بسیار مقوی است. مرد در عشایر ماسایا آسپزی نمی‌کند و این کار را مخصوص زن می‌داند. عشایر ماسایا برای روشن کردن آتش هنوز از روشی ابتدائی استفاده می‌کنند. وسایل این روش عبارت است از دو تکه چوب خشک که با سرعتی زیاد آن‌ها را میان خس و خاشاک یا برگ‌های خشک درخت بهم می‌مالند و با فوت کردن سعی می‌کنند تا آتشی را شعله ور سازند. آنها هنوز از کبریت و استفاده از آن بی‌خبرند. خون گاو نزد ماسایا از مواد غذایی مقوی محسوب می‌شود و مراسم خاصی دارد. وقتی آنها می‌خواهند که خون گاو را تهیه کنند، تیری بر رگ گردن گاو پرتاب می‌کنند و خون ریخته شده را در یک ظرف چوبی جمع می‌کنند و با شیر مخلوط کرده و از پروتئین، آهن و کلسیم موجود در آن غذای مقوی تغذیه می‌کنند. این غذا که در نظر آن‌ها بسیار مقوی است یکی از غذاهای سنتی این عشایر به شمار می‌رود.

جنگجویان در هنگام ختنه کردن (اوسیبولیوی) بیشتر به خوردن خون گاو علاقه دارند. مراسم ختنه کردن در فضایی باز، بعنوان مراسمی سنتی برگزار می‌شود و در طی اجرای این مراسم که بدون استفاده از مواد بیهوشی است، کسی اجازه‌ی اظهار درد ندارد. مهمترین جشن‌های عشایر ماسایا جشنی است که جوانان آمادگی کامل خود برای آغاز زندگی جنگجویان اعلام می‌نمایند و جوانان ماسایا برای اثبات این آمادگی کامل، باید به تنهایی در شب سفر کنند و نیز به تنهایی گله‌ای از حیوانات را برای مدت هفت روز نگهداری نمایند، علاوه بر این باید نیزه سنگین در دست داشته باشند.

و بر عکس دختران به هیچ تلاشی برای اثبات به رسیدن سن بلوغ نیازی ندارند. و کافی است علائم بلوغ که در بدن آن‌ها ظاهر شود. در این مرحله دختران در شبی سرد حمام می‌گیرند تا از اشتباههای گذشته پاک شوند. سپس لباس مشکی گشاد خاصی را می‌پوشند. ختنه کردن آن‌ها بلافاصله بعد از طلوع آفتاب اجرا می‌شود. در این جشن زنان در یک جای خاص و دور از مردان می‌مانند. در این مراسم به جوانان هدیه داده می‌شود این هدیه عبارت از تعدادی از حیوانات است. بعد از گرفتن هدایا، جوانان به اردوگاه‌های جدا فرستاده میشوند تا مدت سه یا چهار هفته در اردوگاه‌ها بمانند و بعد از گذشت این مدت اعلام می‌شود که این دختران و پسران به سن رشد رسیده‌اند. شایان ذکر است که تنها جنگجویان نیستند که حق دارند خون گاو را بخورند بلکه زنان باردار و شیرده (انتومونوی) و بیماران نیز از این خون می‌خورند چون اعتقاد دارند که این خون سیستم ایمنی بدن را تقویت می‌کند.

به تازگی، دو دولت کنیا و تانزانیا به دلیل مشکلات دام‌داری و زیادی گله‌ها، که منجر به خرابی زمین‌ها شده است، عشایر ماسایا به کشاورزی ساده مجبور شده‌اند. غذاهایی جدید مانند ذرت و برنج و سیب زمینی وارد غذاهای عشایر ماسایا شده است ولی این عشایر هنوز در مقابل طرح‌های دو دولت که هدف اصلی آن، استقرار عشایر و تهیه‌ی غذا برای آن‌ها و گله‌های آنها است مقاومت می‌کنند. گروه جنگجویان با لباس قرمز، موهایی بلند و فروریخته، شناخته شده‌اند. این گروه مهارتی در استفاده از نیزه‌های بلند و اسلحه سنگی و پرتاب کردن تیر دارند، آنها با اشغالگران انگلیسی وارد جنگ شدند و مشکلات بسیاری برای امنیت انگلیس ایجاد کردند. این جنگ در واقع میان نیزه‌ها و تیرهای ابتدائی از یک طرف و میان مسلسل‌های پیشرفته از طرف دیگر، منجر به نابودی تعداد زیادی از مردان ماسایا شد و آن‌ها با ساکنان شهرها درافتادند. این نبردها باز هم به نابودی بیشتری از مردان عشایر ماسایا منجر شد، زیرا باعث شد که بیماری‌های مسری و کشنده به آن‌ها منتقل شود و به حدی رسید که حتی گله‌ها از این بیماری‌های کشنده نجات پیدا نکردند و همین امر باعث

شد که بیمار های ویایی و قحطی در میان آن ها گسترش یابد. با آنکه شیر ها تا وقتی که مورد اذیت انسانها قرار نگیرند به آنها حمله نمی کنند، ولی شکار شیر نزد عشایر ماسایا یکی از مفاهیم سنتی موروثی است که قدرت و حکمت و مهارت جنگجو را به نمایش می گذارد و لقب جنگجوی جاویدان ممتاز را به او می دهد. جستجوی شیر ها از بیست دقیقه تا ده ساعت طول می کشد زیرا شیرها در همان دشتهای سفانا با عشایر ماسایا زندگی می کنند. خروج برای شکار شیر ها دارای ارزش و جایگاه والایی دلیری است حال چه فردی باشد و چه گروهی. در شکار گروهی که با پنج نفر از جنگجویان صورت می گیرد معتقدند که شکار شیران قدرت آن ها را در جنگ با رقیب وحشی و غیر آدمی نمایان می کند. همچنین تحول آن ها از نو جوانی به مرتبه جنگجویان را به همراه دارد. این شکارچیان بعد از نوشیدن شرابی مخصوص، از خانواده های خود در پناه گاهی نزدیک به محل تجمع شیرها پنهان می شوند و جز نیزه چیزی دیگر همراه خود نمی برند. این کار در نظر آنان یک نوع رقابت کردن با حیوان است. این امر بعضی وقت ها به مرگ جنگجو منجر می شود، جنگجو تنها یا با کمک گروهی از افراد به آغل شیرها حمله می کند و تعقیب پر خاشگرانه و نبرد با مرگ آغاز می شود. وقتی جنگجو به تنهایی و یا با گروهی بر شیر غلبه پیدا کند، جسد شیر را به پایگاه عشیره می برد و جشن جنگجویان برگزیده آغاز می شود که تا یک هفته ادامه می یابد. جنگجویی که قبل از دیگر جنگجویان، نیزه خود را در بدن شیر فرورد مقام مهمان افتخاری را میگیرد و اعتبارش نزد زنان زیاد می شود و به وی سپری خاص اهدا می کنند. این سپر تا آخر عمر با او باقی می ماند. در سال های اخیر این فعالیت با مقابله و مخالفت جنگجویان قدیمی زیر تأثیر گروه های دفاع از حیوانات در کشور غربی مواجه شده است.

### احکام و اعتقادات

سخن یا مثل حکمت آمیزی که ماسایا به آن اعتقاد دارند بر این اساس است که ویرانی یک خانه یک روز طول می کشد ولی ساخت یک منزل جدید ماه یا سال ها به طول می انجامد. پس اگر روش زندگی خود را ویران کنیم برای این که آنرا بر یک روش مختلف دیگر بسازیم به هزار های سال نیاز داریم تا این کار را انجام بدهیم. ماسایا معتقدند که انسان توسط خدا هدایت شده است و خدا راهنمای راه مستقیم و درست به آدمیان است. ایزدی که روزی دهنده به آدمیان است ولی خودش غذا نمی خورد. از هر چیزی آگاه است ولی با این اعتقاد فطری، آن ها باز هم بی دینند. زندگی دینی

در اول کلیمی بودند، عده ای از افراد ماسایا مسلمان هستند مخصوصا کسانی که در تانزانیا زندگی می کنند ولی تعدادی زیاد از آنان بی دین و بت پرستند. تعدادی زیاد نیز تحت تأثیر تبلیغات مسیحیان که همراه اشغالگران به آن مناطق آمده اند مسیحی شده اند. با این همه عشایر ماسایا هنوز مانند زمینی حاصل خیز برای باروری به دین اسلام هستند. افراد عشایر ماسایا اعتقاد به خدایی به نام (إنکاری) دارند که در دهانه کوه آتشفشانی کلمنچارو زندگی می کند. در اعتقاد آن ها این ایزد از آسمان همراه با گاو ها فرود آمده و آن گاو ها را به افراد عشایر ماسایا داده. این رابطه ی محکم میان افراد عشایر ماسایا و گاو ها را می توان بعنوان افسانه ای از اعتقادات مذهبی آنان برشمرد. عشایر ماسایا در میان سالهای (۱۹۰۴م - ۱۹۱۳م) با اشغالگران انگلیسی جنگیدند و تسلیم حاکمان جدید نشدند و مشکلات امنیتی زیاد برای اشغالگران بوجود آوردند. آن جنگها در واقع با اسلحه ابتدائی مانند نیزه و تیر از یک طرف و اسلحه پیشرفته مثل مسلسلهای جنگ از طرفی دیگر همراه بود. در جنگی در منطقه دریاچه نیفاشا، یک لشکر بزرگ از ماسایا نابود شد. در این جنگ بیشتر از سه هزار نفر از عشایر ماسایا کشته شدند و در مقابل تنها یک سرباز انگلیسی در این جنگ کشته شد، به این حادثه در برخی از منابع تاریخی اشاره شده است.

اشغالگران سفید پوست بیماری مسری (مانند مخملک) را به عشایر ماسایا منتقل کردند و تعدادی زیاد از گله ها، چهارپایان و گاو ها از بین رفت و بیماری های ویایی و قحطی میان ماسایا گسترش پیدا کرد و در حالی که آن ها در نیمه ی قرن نوزدهم در قله توانایی و اقتدار بودند، این امر باعث شد که قدرت و توانایی آن ها به شدت دچار ضعف شود. گروه سوم از عشیره ماسایا عبارت از گروه بزرگ سالانی است که همه افراد عشیره به آنان به دلیل تجربه های طولانی شان در زندگی و همچنین حکمتی که در زندگی آن ها کسب کرده و آموخته اند، احترام می گذارند. اما زنان در این عشایر دارای جایگاه اجتماعی مانند بزرگ سالان هستند و رئیس عشیره از دیگر افراد با قراردادن کلاهی از چرم شیر (همچون کنیا) بر سر یا ماسکی از پر سیاه شتر مرغ بر صورت خود (همچون تانزانیا) متمایز و شناخته می شود. رئیس عشایر با این لباس، جایگاه شجاعت و حاکمیت خود را به همگان اظهار می نماید. زنان قبیله ماسایا نیز با استفاده از مهره های رنگانگ که همچون دایره هایی سفید رنگی برای زیور به گردن خود می آویزند، شناخته می شوند. این زنان هم موی سر را می تراشند و هم پای پرهنه راه می روند. گوش های آنان از (صیوان = چادر) سوراخ شده است.

مصطفی عبدالمطلب - سودان



دوره های ۷۴ - ۷۵ - ۷۶

دانش افزایی زبان و ادبیات فارسی





# PERIODICAL MELAL



No.4 - 2012



اهرام شمال سودان